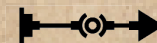

PALVELINKESKUS

SELVITÄ 4 NUMERON KOODI!

BIOENERGIA

YDINVOIMA

AURINKOENERGIA

FOSSIILISET
POLTTOAINEET

UUSIUTUVA
ENERGIA

ÄLÄ
LEIKKAA!

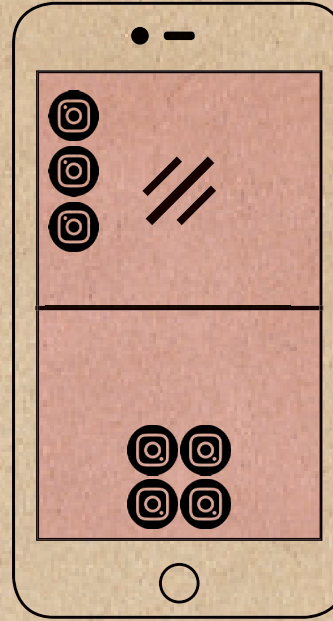
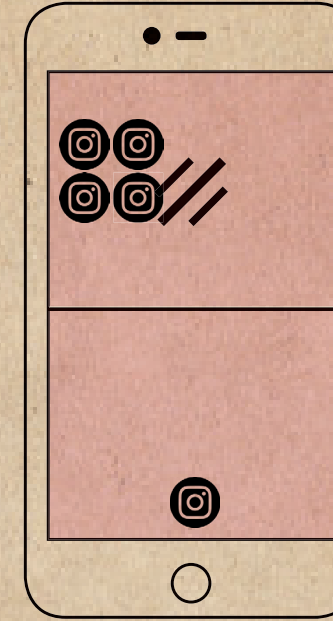
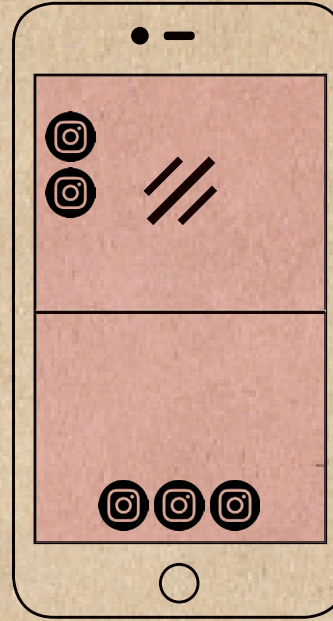
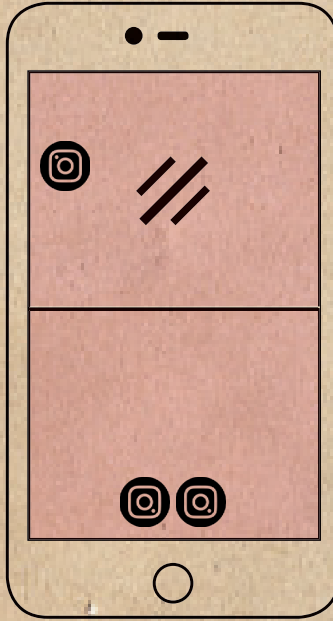
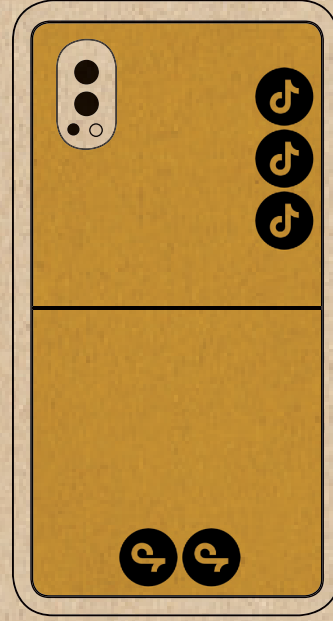
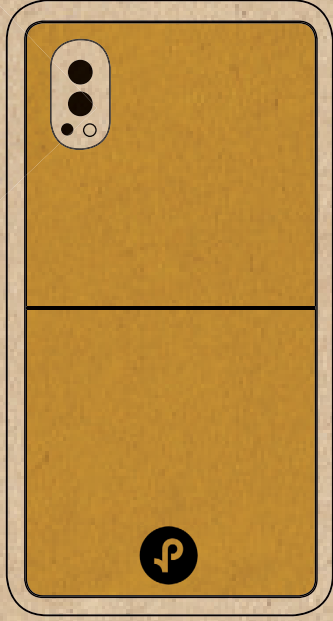

VETYAKKU

SÄHKÖN
SÄÄSTÄMINEN

OTETAAN ERÄ DOMINOA!

**Yhdistä samanlaiset kohdakkain
ja saat kaksi numeroa!**

OSTOSKESKUS

OSTOSKESKUS

Selvitä paidan matka!

TÄYTÄ
TAULUKKO!

TYÖVAIHE	KAUPUNKI	MAA
Materiaali	- - - - -	- - - - -
Kangas	- - - - -	- - - - -
Värjäys	A h m e d a b a d	l n t i a
Ompelu	- - - - -	- - - - -
Vaatekauppa	- - - - -	- - - - -

Tiesitkö, että pesulapussa lukeva Made in -paikka vaatteissa on yleensä maa, jossa vaate on ommeltu?

ALOITA
TÄSTÄ!

VAATEKAUPPA

Mitään päälle pantavaa ei ole, kaikki vanhat vaatteet on joko noloja tai kulahtaneita. T-paidat kympin, niitä muutama ja vanhat ros kiin!

T-paidalla on Suomessa keskimäärin

- a) 15 ja 15
- b) 22 ja 15
- c) 90 ja 15

käyttö- ja pesukertaa ennen pois heittämistä.

MATERIAALI

POLYESTERI

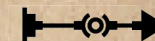
Hachou, Kiina

VILLA

Goulburn, Australia

PUUVILLA

Glazoué, Benin

KANGAS

A

**LAGOS,
NIGERIA**

B

**CHANGSHU,
KIINA**

 C

**ISTANBUL,
TURKKI**

D

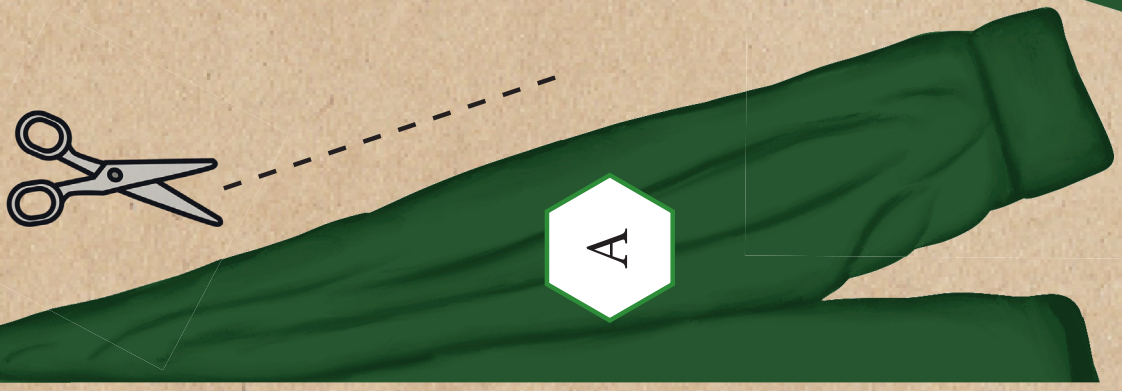
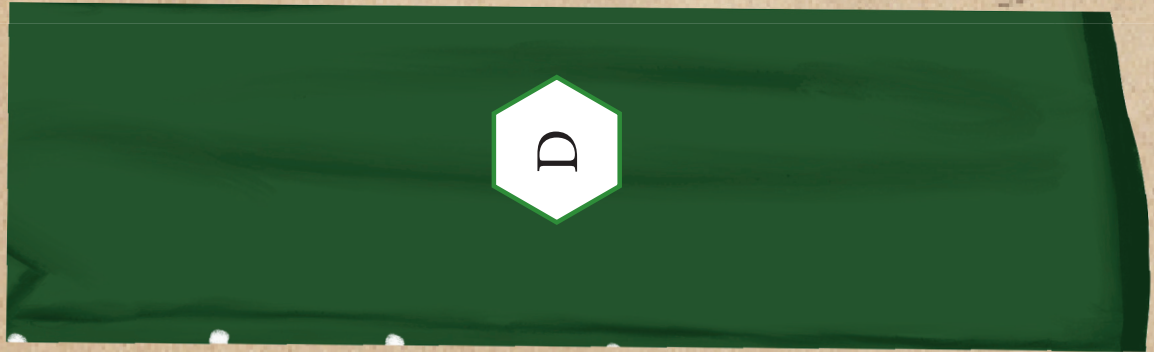

**KARACHI,
PAKISTAN**

OMPELU

oikea etukappale - vasen hiha - vasen etukappale - kaulus - oikea hiha

KENKÄTEHDAS

Elämää kenkätehtaalla 1900-luvun alussa

Meillä Tampereella kovasta työstä
kenkätehtaalla maksetaan pientä palkkaa.
Kyllähän sillä toimeen tulee, saa pienen
asunnon, leipää pöytään ja jotain sen
päällekin. Mutta ei siitä säästöön kerry.

Tehtaan johtajan mukaan palkat ovat pienet,
jotta kenkiä voitaisiin tuottaa ja myydä
halvalla, jotta mahdollisimman moni ostaisi
niitä. Kuulemma pitäisi olla kiitollinen, että
ylipäänsä on töitä, jos tuotantokustannukset
nousevat, tehdas joutuu harkitsemaan muuttoa
halvempaan paikkaan.

Millähän nimellä tulevat sukupolvet tulevat
tätä meidän uurastustamme kutsumaan?

- Ulriikka, kenkätehtaan työntekijä

成都

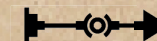
Kuva: Attilan kenkätehtaan ompelimo Tampereella 1900-luvun alussa, Tampereen museot

MADE IN CHINA

Aikoinaan Suomessa valmistettiin paljon kenkiä, koska palkkataso oli matala eli palkat olivat pienet. Nykyään kenkiä valmistetaan paljon esimerkiksi Kiinassa ja Vietnamsissa ihan samoista syistä.

Selvitä, mikä kiinalainen isojen kenkätehtaiden kaupunki on kyseessä ja pääset jatkamaan!

100 € TENNARIT - MISTÄ HINTA KOOSTUU?

Arvonlisävero 17 €
ÄM

Brändimainonta 8 €
IT

Tuotekehitys 11 €
EN

Kenkäkaupan varasto- ja myymälävuokrat 12 €
E

Kenkäkaupan mainoskulut 2,50 €
PA

Kenkäkaupan palkkakulut 18 €
EL

Rahti 5 €
TÄ

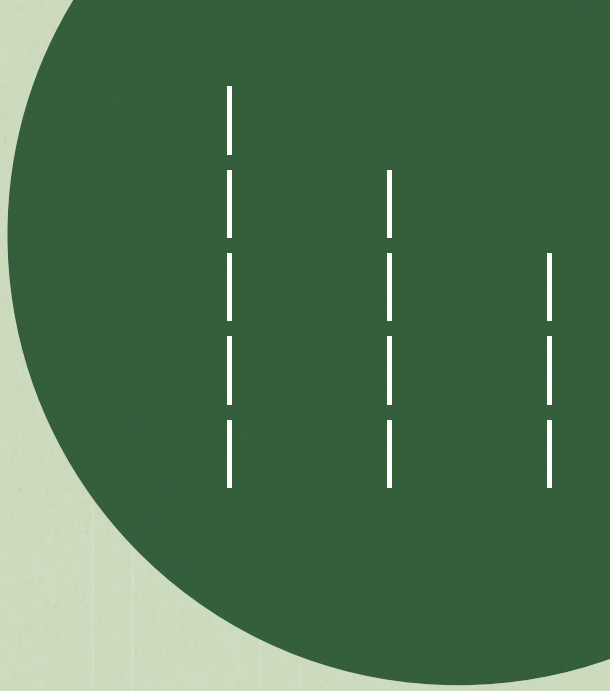
Tehtaan työntekijän palkkakulut 0,50 €
KA

Alihankkijan (esim. kangasyrityksen) voitto 3 €
VÄ

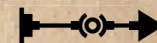
Materiaalikulut 8,5 €
RI

Tuotantokulut 1,5 €
LK

Brändin käyttöoikeus 13 €
IS

METSÄ

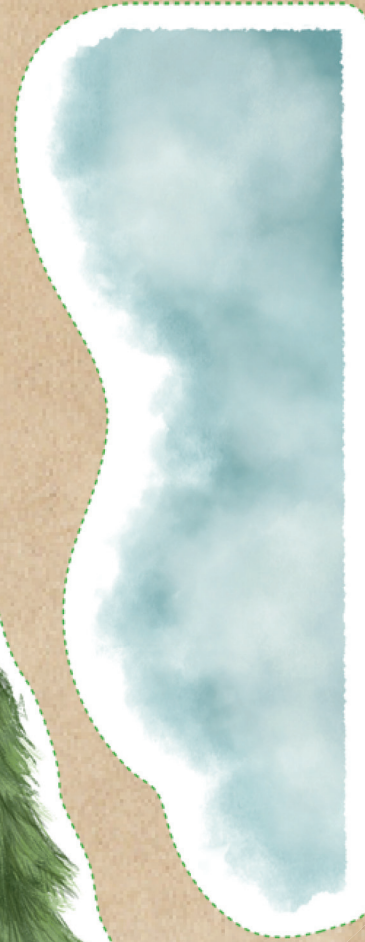
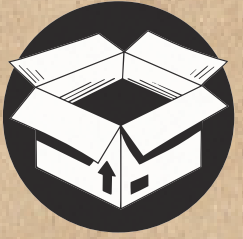

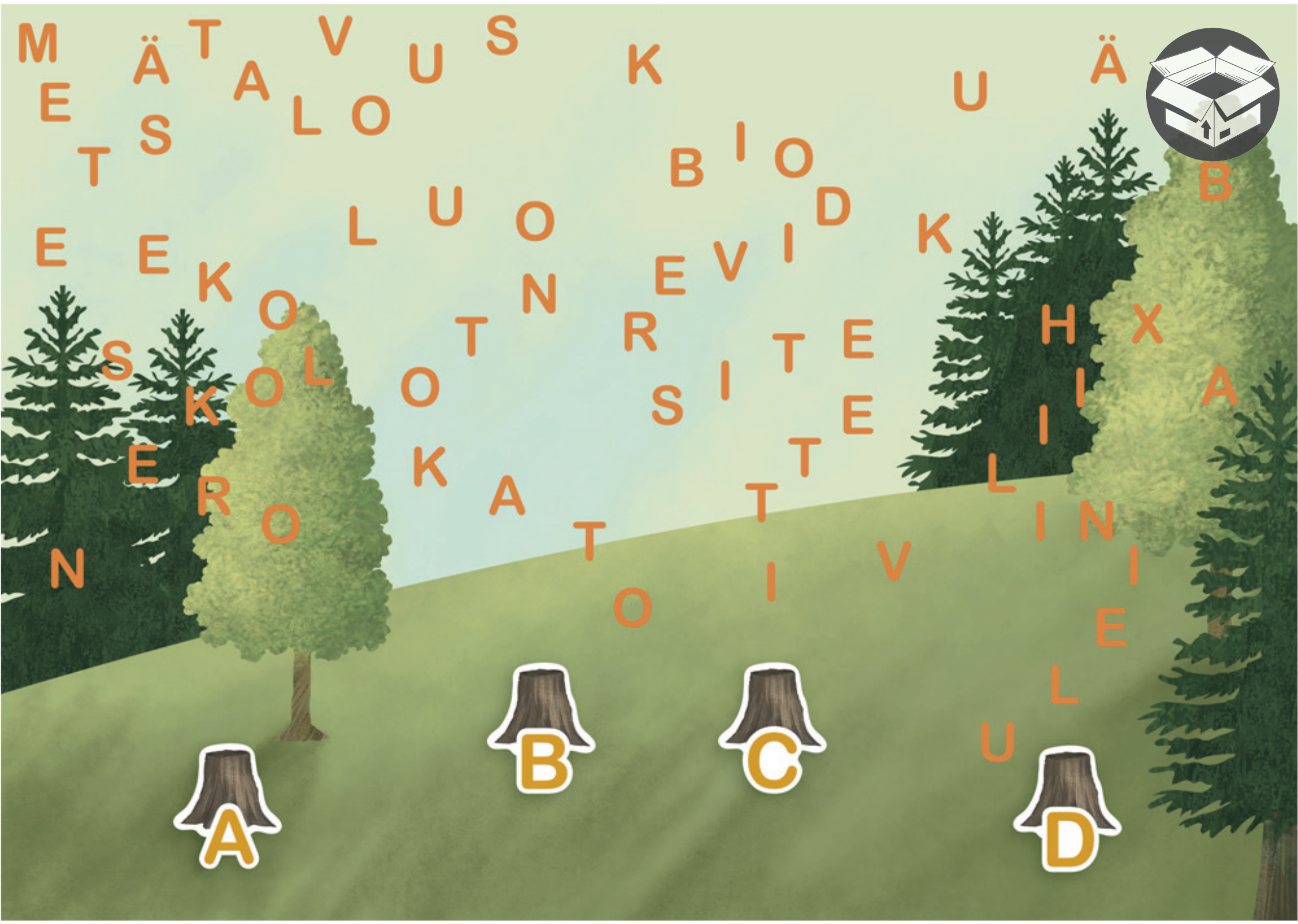

Suomi on metsäteollisuuden maa.
Mutta nyt katsotaan sitä
meidän metsien asukkaiden
näkökulmasta!

Muistele aluksi jotakin hienoa metsää,
jossa olet käynyt...

B

KEITTIÖ

Tiesitkö?

Ennen syötiin enemmän kotimaista ruokaa, mutta nykyään syödään enemmän ulkomailta tuotua ja enemmän vettä käyttävää ruokaa.

Hupsista!
Tuotteiden vesijalanjälkien tiedot ovat hukkuneet.

Pohdi ja järjestä tuotteet suurimmasta vesijalanjäljestä pienimpään.

tomaAtti (Suomi)
nauta (ARgentiina)
banaani (EcuadOr)
kurkKu (Suomi)
jUusto (Suomi)

Vesijalanjälki

Vesijalanjälki kertoo, miten paljon vettä käytetään. Suoraa vedenkulutusta on esimerkiksi suihkussa käyminen. Piilovesi ei näy arjessasi, eli kun syöt kasviksia tai lihaa, et näe niiden kasvatukseen käytettävää vettä, eli se on piilovettä. Suomalaisten vesijalanjäljestä vain vähän on suoraa vedenkulutusta, sillä se on pääosin ulkomailta tuotujen ruoka-aineiden (kuten riisi tai avokado) kasvatukseen käytettyä piilovettä.

Maatalous on ruuantuotannon ensimmäinen ja ympäristölle kuormittavin vaihe. Pakkaaminen tai kuljetus aiheuttavat vain pienen osan päästöistä. Kasvien ja hedelmien vesijalanjälki riippuu kasvatusta ja kasvista. Myös sillä on väliä, tuleeko vesi sateena vai joudutaanko kasveja kastelemaan, ja onko seudulla pulaa vedestä. Suurin vesijalanjälki on yleensä eläinperäisillä tuotteilla. Kotimaisten ruuan etuna on, että tiedämme paremmin missä ja miten se on kasvatettu.